

Роден в с. Железна, дн. област Монтана (1). През 1876 г. по време на Сръбско-турската война четите на Панайот Хитов и Филип Тотю предприемат поход към Чипровци, завладяват Чипровския манастир "Йоан Кръстител" и съседните села, в това число и с. Железна. В сраженията, които водят с турците, четите излизат победители, въпреки това те са принудени да се върнат обратно в Сърбия, поради това че навлизането им в поробена България не било подкрепено от сръбската армия. Част от българското население от завзетите временно селища тръгва с четите и отива в Сърбия тъй като се страхувало от изстъпленията на турчина. Вероятно с този потък от бежанци емигрира в Сърбия и Иван Петков от с. Железна.

В Сърбия по това време става реорганизация на сръбската армия и на българското доброволческо движение, първоначалните доброволчески чети на българските войводи Панайот Хитов, Филип Тотю, Ильо Марков, Христо Македонски и др., се вливат в сформиращата се в гр. Делиград Руско-българска доброволческа бригада на генерал М. Г. Черняев, която е командувана първоначално от полковник Николай Медведовски, а след неговото раняване на 16 септември - от подполковник Милорадович, руски офицер, сърбин по народност. Иван Петков постъпва в тази бригада и участва в кръвопролитните боеве при Кревет - Гредетин на 16 септември с.г., както нееднократно отбелязахме, художествено изобразени от Иван Вазов в повестта му "Немили-недраги" По време на походите и сраженията в Сърбия той заболява от ревматизъм, която болест не го оставя до края на живота му. За участието му в Сръбско-турската война в 1876 г той получава свидетелство N 12075, издадено му от сръбското военно министерство (2).

След Освобождението Иван Петков се установява да живее в град Кула, където работи като прошенописец, понеже бил грамотен и имал хубав почерк. Оженва се за кулчанката Перка и през 1882г. се радва синът им Ангел, а две години по-късно - дъщеря им Цана (4). През 1885 когато сърбите вероломно нападат нашата родина, той отново грабва оръжието и се сражава като доброволец. За заслугите в тая война той бива награден със сребърен медал (5).

С оскъдните средства, които получава, едва издържа семейството си и лечението на болестта, придобита по време на войната в 1876 г. На 6 септември 1896 г., съсипан от болести, той умира и оставя съпругата си в нищета, без никакви имоти - движими или недвижими, без покрив над главата което принуждава жена му и децата му, тогава ученици в прогимназията, да подадат прошение до Народното събрание за отпускане на поборническа пенсия, тъй като съгласно забележката към Закона за подобряване положението на поборниците и опълченците, на участниците в батальоните в Сръбско-турската война в 1876 г. в Руско-българската доброволческа бригада се полагало пенсия. Интересни са данните, които се съдържат в прошението на съпругата му Перка Иванова до IX обикновено Народно събрание, поради което си позволявам да го цитирам изцяло: "До г-н председателя на IX обикн. нар. събрание ПРОШЕНИЕ

от Перка Иванова, жителка на гр. Кула Съпругът ми Иван Петков, родом от с. Железна [дн. област Монтана, б.м., Г.В.], а бивш жител на гр. Кула, е починал на 6 септември т.г. като е оставил след себе си мене и две малолетни деца, а именно Ангел на 14 г. и Цана

на 12 г. които посещават училището, без да им остави каквито и да е движими и недвижими имоти, при все че е живял доста, скромно, но с прошцопиство едва е можал да препитава семейството си и да се поддържа по болниците, защото беше спечелил болест по време на Сръбско-турската война [в 1876 г., б.м., Г.В.], в която е взел участие като доброволец. Нещо, което се вижда от приложеното тук свидетелство N 12075, издадено му от сръбското военно министерство.

Същият е взел участие в Сръбско-българската война в 1885 г., за което е награден със сребърен медал.

От приложеното тук общинско свидетелство N- 2161 се вижда, Почитаеми господин председателю, че действително покойният не е оставил нито сто лева движим или недвижим имот и сме принудени да се поддържаме от хорски помощи. Затова, с настоящото си чрез Вас моля почитаемото Народно събрание да не остави голи и гладни децата на един български доброволец, който при вземане на участие в сраженията никак от намерение за материална облага е жертвувал живота си, а от желание да помогне на себе си и на своите братя да се освободят, което е и постигнато с помощта на подобни на него.

За това повторно моля да се отпусне на децата ми една поне 40 лева месечна пенсия, която ще им бъде достатъчна да се препитават.

Прилагам свидетелство от Военното министерство N 275 и друго оЗ-ти пеши бдински полк. гр. Кула 17 ноември 1896 г. С почитание /п/ Перка Иванова

Девето обикновено Народно събрание в едно от заседанията си уважило молбата на съпругата на поборника Иван Петков и отпуснало пенсия на децата му с указ N 112 от 10 октомври 1899 г. (8).

БЕЛЕЖКИ

1 АНИ при БАН, архивна сбирка на института "Хр. Ботев", N 848.

2 Пак там.

3 Пак там.

4 Пак там.

5 Пак там.

6 Пак там.

7 Пак там.

8 Списък на поборници и опълченци - пенсионери. С., 1899, с.28, N 1031 (3229).

Генади Вълчев - Поборници от Видинския край

{loadposition user28}